

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317219256
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2317219256.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Jozef Mačej a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: D. F., narodený XX.X.XXXX, bytom X. E. XX/XX, R. N., o zaplatenie 56.201,03 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 26Csp/326/2017-185 zo dňa 20.5.2021, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 9.385,32 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 587,82 eur od 23.2.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.3.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.4.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.5.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.6.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.7.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.8.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.9.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.11.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.12.2017 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.1.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.2.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.3.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.4.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.5.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.6.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.7.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.8.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.9.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.10.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.11.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.12.2018 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.1.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.2.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.3.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.4.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.5.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.6.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.7.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.8.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.9.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.10.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.11.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.12.2019 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.1.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.2.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.3.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.4.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.5.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.6.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.7.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.8.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.9.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.10.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.11.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.12.2020 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.1.2021 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.2.2021 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.3.2021 do zaplatenia, zo sumy 175,95 eur od 21.4.2021 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej zamietajúcej časti p o t v r d z u j e.

II. Žalovaný má n á r o k voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 66 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 26Csp/326/2017-75 zo dňa 25.9.2018 výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 56.201,03 eur, s úrokom vo výške 2,0% ročne zo sumy 55.908,89 eur od 23.2.2017 do zaplataenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,50 eur a s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 56.201,06 eur od 23.2.2017 do zaplataenia, všetko do troch dní, výrokom II. priznal žalobcovi 100 % náhrady trov konania.

2. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uznesením č. k. 26Co/50/2019-119 zo dňa 26.2.2020 v dôsledku podania odvolania žalovaným rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 26Csp/326/2017-75 zo dňa 25.9.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že súd prvej inštancie svojím postupom znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a napadnutý rozsudok je aj vnútorne rozporný v otázke, kedy došlo k vzniku omeškania žalovaného so splatením dlhu. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 26Csp/326/2017-75 zo dňa 25.9.2018 zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude vyzvať žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení rozhodných pre rozhodnutie vo veci, vykonať riadne dokazovanie dôkazmi ponúknutými stranami sporu, prípadne aj iné dokazovanie, ktoré počas konania navrhnú sporové strany, prípadne dôkazmi, ktoré žalovaný ako spotrebiteľ nenavrhol, ale sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a opätovne posúdiť, či a kedy došlo k prípadnému zosplateniu úveru, potom posúdiť dôvodnosť všetkých uplatnených nárokov žalobcu a opätovne o nich rozhodnúť.

3. Súd prvej inštancie po zrušení a vrátení mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolacím súdom opäť vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 26Csp/326/2017-185 zo dňa 20.5.2021 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

4. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 9, § 565, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

5. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že dňa 8.12.2014 uzavrel žalobca a žalovaný Hypotéku úverovú zmluvu č. 000000000166313, predmetom ktorej bol na jednej strane záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému na základe jeho žiadosti úver vo výške, mene a za podmienok uvedených v zmluve a na druhej strane záväzok žalovaného poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Žalobca tak poskytol žalovanému úver vo výške 57.820 eur, ktoré previedol dňa 9.12.2014 na účet žalovaným určený, pričom účelom úveru bola kúpa nehnuteľnosti. Poskytnutý úver mal žalovaný splácať v mesačných splátkach po 175,95 eur, splatných k 20. dňu kalendárneho mesiaca, pričom doba splatnosti úveru bola dohodnutá na 40 rokov. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním splátok, na čo bol opakovane upozornený. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný porušil svoje platobné povinnosti, bol listom zo dňa 23.2.2017 vyzvaný na predčasné splatenie poskytnutého úveru do 17.3.2017. Ku dňu 23.2.2017 žalobca evidoval voči žalovanému pohľadávku vo výške 56.209,56 eur, z čoho istina úveru bola 55.908,89 eur, nezaplatené úroky z úveru 292,17 eur a nezaplatené úroky z omeškania vo výške 8,50 eur. Odo dňa vyhlásenia úveru za splatný neboli zo strany žalovaného vykonané žiadne úhrady.

6. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že vo vzťahu k zosplateniu úveru nemal za preukázané, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj nadväzujúce ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, boli zo strany žalobcu dodržané. K zosplateniu úveru malo prísť pre nezaplatenie splátky úveru splatnej k 20.11.2016. K zosplateniu úveru malo dôjsť k 23.2.2017. Upozornenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka malo byť žalovanému doručované dva razy, a to prvým upozornením bol list z 25.7.2016, ako aj opakované upozornenie zo dňa 21.9.2016, následne bolo žalovanému doručované už len oznámenie o zosplatení úveru zo dňa 23.2.2017. V súlade so zákonnou úpravou, ako aj logickou postupnosťou, nemohol súd prvej inštancie konštatovať splnenie povinnosti podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď výzva na zaplataenie časovo predchádza splatnosť splátky, pre nezaplatenie ktorej k zosplateniu podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka malo

dôjsť. Obe upozornenia sa týkali splátok, s ktorých úhradou síce žalovaný v danom čase minimálne čiastočne v omeškaní skutočne bol, avšak následne ich uhradil a neboli teda dôvodom zosplatnenia úveru. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca v konaní nepreukázal, že by žalovaného vyzval po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, predčasné zosplatnenie úveru datované žalobcom k 23.2.2017 nemožno považovať za platné a účinné. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že ku dňu podania žaloby 15.11.2017, ani ku dňu vyhlásenia rozsudku vo veci samej, predmetný úver splatným nebol, teda žaloba bola predčasne podaná. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť súd prvej inštancie žalobu zamietol.

7. Súd prvej inštancie žalovanému ako procesne plne úspešnej strane náhradu trov konania nepriznal, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedol, že s argumentami súdu prvej inštancie sa nestotožňuje. Možnosť predčasného zosplatnenia zo strany veriteľa bola upravená v príslušných ustanoveniach Obchodných podmienok pre úvery občanom - Prima banka Slovensko, a.s., ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. Žalovanému bol poskytnutý úver, ktorý mal splácať k 20. dňu v mesiaci vo výške 175,95 eur mesačne. Z dôkazu - Prehľad splácania úveru, ktorý tvorí súčasť súdneho spisu, je zrejmé, že žalovaný sa pred zosplatnením úveru k 23.2.2017 dostal do omeškania s úhradou splátok splatných k 21.11.2016 (splátka uhradená iba čiastočne), 20.12.2016, 20.1.2017 a 20.2.2017 (splátky neuhradené ani čiastočne). Teda vzhľadom na omeškanie s úhradou splátky splatnej k 20.11.2016 bol žalovaný ku dňu zosplatnenia 23.2.2017 v omeškaní so zaplatením tejto splátky dlhšie než 3 mesiace. Na možnosť uplatnenia práva na zosplatnenie úveru žalobca žalovaného upozornil listom - druhou upomienkou zo dňa 21.9.2016, teda v lehote dlhšej než 15 dní. Doručovanie výzvy na predčasné splatenie úveru a opakovaného upozornenia žalobca v konaní preukázal doručenkami. Žalobca predložil doručenkou k opakovanému upozorneniu a tiež k výzve na predčasné splatenie úveru. Všetky zákonné podmienky predčasného zosplatnenia dlhu veriteľom z dôvodu omeškania dlžníka boli v danom prípade splnené. Súd prvej inštancie posúdil zosplatnenie úveru ako neplatné a zamietol žalobu v celom rozsahu, pričom takéto rozhodnutie je celkom zrejme vystavené na nesprávnom právnom názore, je nezákonné a v konečnom dôsledku nespravodlivé, pretože žalobca si splátky riadne uplatnil žalobou a ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie boli už splatné splátky, ktoré neboli žalovaným uhradené. Žalobcovi nezanikol nárok na úhradu dlžných splátok vyplývajúcich z daného úverového vzťahu, ktorých prehľad vyplýva z písomných dôkazov predložených žalobcom v priebehu konania. Žalovaný bol povinný splácať poskytnutý úver formou anuitných splátok vo výške 175,95 eur mesačne vždy k 20. dňu kalendárneho mesiaca a zaviazal sa ho splatiť do 40 rokov. Ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie (rozhodnutie z 20.5.2021) bol žalovaný povinný uhradiť splátky za obdobie od 22.12.2014 do 20.5.2021, čo je spolu 78 splátok vo výške 13.724,10 eur. Z Prehľadu splácania do predčasného zosplatnenia je zrejmé, že žalovaný uhradil na úver spolu sumu 4.162,83 eur. Po zosplatnení úveru neuskutočnil žalovaný žiadnu úhradu. Dlžná suma neuhradených splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie predstavovala 9.561.27 eur (13.724,10 eur mínus všetky úhrady ku dňu rozhodnutia súdu 4.162,83 eur), plus úrok z omeškania. Súd prvej inštancie nemal teda žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe v celom rozsahu a v prípade, ak sa odvolací súd nestotožní s argumentáciou žalobcu ohľadom riadneho zosplatnenia úveru a naopak sa stotožní s tvrdením súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe v časti dlžnej sumy 9.561.27 eur spolu s úrokmi z omeškania.

9. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že popiera v každom bode všetko, na čo sa žalobca odvoláva.

10. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalobca a vo vyjadrení zopakoval odvolací návrh.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po

skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre čiastočnú zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 388 Civilného sporového poriadku) a pre čiastočné potvrdenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

12. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o požiadavke žalobcu na uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 56.201,06 eur s príslušenstvom titulom zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že predčasné zosplatenie úveru nemožno považovať za platné a účinné. Žalobca nesúhlasil so zamietajúcim rozsudkom súdu prvej inštancie a namietal, že všetky zákonné podmienky predčasného zosplatenia dlhu veriteľom z dôvodu omeškania dlžníka boli splnené a pre prípad, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že k platnému predčasnému zosplateniu nedošlo, postupoval nesprávne, pretože mal žalobcovi priznať splátky splatné ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či procesným postupom súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a či vec správne právne posúdil.

13. Predovšetkým sa žiada uviesť, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v miere potrebnej pre jeho rozhodnutie, avšak vec čiastočne nesprávne právne posúdil, keď z obsahu spisu sú zrejmé všetky skutočnosti, ktoré je možné použiť pri zmene súdneho rozhodnutia.

14. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bolo, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil nesplnenie podmienok účinného zosplatenia úveru a v nadväznosti na to nesprávne nepriznal žalobcovi ani len časť uplatnenej pohľadávky, resp. nezaplatené splatné anuitné splátky s úrokom z omeškania ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

17. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva o úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

18. V konaní nebolo sporné, že uplatnený nárok vychádzal z práva žalobcu na úhradu záväzku žalovaného zo zmluvy o úvere v dôsledku, že došlo zo strany veriteľa k predčasnému zosplateniu úveru. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka modifikuje ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k spotrebiteľským zmluvám. Možnosť predčasne zosplatiť spotrebiteľský

úver v zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka je upravená v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s tým, že pre platné zosplatnenie spotrebiteľského úveru je potrebné kumulatívne dodržanie tam stanovených podmienok, v opačnom prípade je dané zosplatnenie úveru neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Na uplatnenie práva zosplatniť spotrebiteľský je potrebné splniť stanovené podmienky, a to: a) ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, b) dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o tom, že ak sa nesplní niektorá splátka, stane sa zročným celý dlh (ide o tzv. stratu výhody splátok), prípadne celý dlh sa stane zročným aj vtedy, ak to bolo určené v rozhodnutí súdu, c) uplatnenie práva najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a d) upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva v lehote nie kratšej ako 15 dní.

19. Vo vzťahu k vyššie uvedenému je potrebné zdôrazniť, že ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti je toto ustanovenie tzv. lex specialis k ustanoveniu § 565 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak totiž pri úvere splácaného mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie s niektorou splátkou, stanú sa následne splatné najmenej dve ďalšie splátky. V takom prípade by veriteľ z takejto spotrebiteľskej zmluvy nikdy nemohol uplatniť právo podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, čo by však bolo v podstate v rozpore s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom sa stali zročnými aj ďalšie splátky.

20. Odvolací súd s poukazom na uvedené v kontexte so skutkovým stavom zisteným z dôkazov vykonaných v priebehu konania na súde prvej inštancie dospel k rovnakému právnemu záveru ako súd prvej inštancie o tom, že zosplatnenie úveru nebolo uskutočnené v súlade so zákonom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca uplatnil svoje právo na zaplatenie celého dlhu pre nezaplatenie splátky spotrebiteľského úveru splatnej v novembri 2016 (dňa 20.11.2016) a veriteľ predčasne zosplatnil úver ku dňu 17.3.2017 (Výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 23.2.2017), ktoré skutočnosti neboli ani sporné a z ktorých skutočností vychádzal aj súd prvej inštancie (odsek 12. rozsudku súd prvej inštancie). Správne bola súdom prvej inštancie identifikovaná splátka, pre ktorú došlo k zosplatneniu celého úveru. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal, či pre veriteľom uplatnené právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky ku dňu 17.3.2017 boli splnené vyššie uvedené podmienky. Odvolací súd dáva do pozornosti, že podľa zmluvy o úvere boli mesačné splátky splatné vždy k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, čo znamená, že veriteľ mohol svoje právo žiadať o zaplatenie celej pohľadávky uplatniť najskôr po uplynutí 3-mesačnej lehoty od omeškania dlžníka so zaplatením splátky za november 2016, teda od 20.11.2016, pričom táto 3-mesačná lehota uplynula najskôr dňa 20.2.2017 a veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru Výzvou zo dňa 23.2.2017. Uplynutie 3-mesačnej lehoty od splatnosti nezaplatenej splátky však nepostačuje na splatnosť celého peňažného dlhu. Zákon navyše vyžaduje, aby veriteľ upozornil dlžníka, že si uplatňuje toto právo na zaplatenie celého dlhu, pričom veriteľ musí vopred notifikovať uplatnenie svojho práva aspoň v 15-dňovej lehote. V prejednanom prípade žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by si uvedenú notifikačnú povinnosť splnil. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie (odsek 13. rozsudku súdu prvej inštancie), že nemožno konštatovať splnenie podmienky pre stratu výhody splátok spočívajúcej v existencii upozornenia spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky, nakoľko výzvy zo dňa 25.7.2016, zo dňa 21.9.2016 predchádzali dňu splatnosti splátky za november 2016, keď navyše žalobca nepreukázal ani ich doručenie žalovanému (dokonca tvrdil a preukazoval len ich odoslanie). Odvolaciemu súdu potom nezostávalo nič iné, len v zhode so súdom prvej inštancie konštatovať, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno o splnení tejto notifikačnej povinnosti. Dôsledkom toho je potom neplatnosť právneho úkonu - vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, pretože tento odporuje zákonu (§ 39 Občianskeho zákonníka). Nakoľko veriteľ využil svoje právo na zosplatnenie pohľadávky v rozpore so zákonom, na takéto zosplatnenie nebolo možné prihliadať. Odvolacia námietka žalobcu o nesprávnom právnom posúdení súdom prvej inštancie vo vzťahu k uplatneniu práva veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru nie je opodstatnená.

21. Súd prvej inštancie však pochybil, keď pri posúdení právneho úkonu zosplatnenia úveru ako neplatného, dospel ďalej k záveru o právnej neopodstatnenosti celého uplatňovaného nároku. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo a nebolo to medzi stranami ani sporné, že žalovaný bol

v omeškaní so zaplacením mesačných splátok úveru od novembra 2016 do vydania napadnutého rozsudku. Ak súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu, že pohľadávka z úveru sa nestala zročnou (ani len sčasti), je jeho rozhodnutie celkom zjavne založené na nesprávnom právnom názore. Napriek tomu, že zosplatenie úveru je neplatné (viď vyššie), žalobcovi nezanikol nárok na zaplatenie dlžných splátok úveru vyplývajúcich z predmetného úverového vzťahu. Medzi stranami nebolo sporné, že z poskytnutého úveru v sume 57.820 eur zaplatil žalovaný žalobcovi sumu 4.162,83 eur. Ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku) boli splatné mesačné splátky úveru od decembra 2014 do apríla 2021, čo predstavuje sumu 13.548,15 eur (77 splátok x výška splátky 175,95 eur). Žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 4.162,83 eur, čo predstavuje zaplatené splátky úveru od decembra 2014 do októbra 2016 celkom v sume 4.046,85 eur (23 splátok x výška splátky 175,95 eur) a z časti zaplatenú splátku úveru za november 2016 v sume 115,98 eur (4.162,83 eur - 4.046,85 eur). Ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku) tak bol žalovaný voči žalobcovi v omeškaní so zaplacením časti splátky za november 2016 v sume 59,97 eur (výška splátky 175,95 eur - zaplatená mesačná splátka za november 2016 vo výške 115,98 eur) a splátok od decembra 2016 do apríla 2021 spolu v sume 9.325,35 eur (53 splátok x výška splátky 175,95 eur), čo spolu predstavuje sumu 9.385,32 eur. Z vyššie uvedených záverov potom vyplýva, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi splátky splatné ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie (20.5.2021) v sume 9.385,32 eur. Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení, bolo potrebné pristúpiť k zmene rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej a priznať žalobcovi sumu 9.385,32 eur.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Žalobca žiadal v odvolaní priznať aj úroky z omeškania z dlžnej sumy, pričom zo žaloby vyplýva, že si uplatnil nárok na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne od 23.2.2017. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že jednotlivé splátky úveru boli v zmysle zmluvy o úvere splatné mesačne k 20. dňu kalendárneho mesiaca (článok 1., bod 1.2 zmluvy o úvere), ako aj konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku (odsek 12. rozsudku súdu prvej inštancie). Uvedené znamená, že žalovaný sa dostal do meškania so zaplacením mesačných splátok úveru dňom nasledujúcim po ich splatnosti, teda 21. dňom toho-ktorého mesiaca, keďže k predčasnému zosplateniu úveru nedošlo. Žalobca má tak nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžných mesačných splátok od novembra 2016 do apríla 2021 odo dňa nasledujúceho po ich splatnosti do zaplatenia a v zákonnej výške, ktorá zákonná výška je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (Hlavné refinančné operácie) od 16.3.2016 bola vo výške 0,00 %. Nakoľko žalovaný peňažný dlh včas a riadne nesplnil, vznikol žalobcovi nárok popri plnení istiny v sume 9.385,32 eur i na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne (0,00 % + 5,00 %) odo dňa nasledujúceho po splatnosti tej - ktorej priznanej splátky úveru. Nakoľko súd nemôže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa žalobca domáha (§ 216 ods. 2 Civilného sporového poriadku), keď žalobca žiadal o priznanie úrokov z omeškania od 23.2.2017, bolo možné žalobcovi priznať úroky z omeškania až do dátumu 23.2.2017. Preto odvolací súd pristúpil k zmene rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej v časti príslušenstva tak, že okrem istiny uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 587,82 eur (časť dlžnej splátky za november 2016 v sume 59,97 eur + dlžné splátky od decembra 2016 do februára 2017 spolu v sume 527,85 eur) od 23.2.2017 do zaplatenia, ďalej z dlžných mesačných splátok každá v sume 175,95 eur odo dňa nasledujúceho po ich splatnosti v tom - ktorom mesiaci (21. deň) od marca 2017 do apríla 2021 do zaplatenia.

25. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd pristúpil z časti k zmene rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej (§ 388 Civilného sporového poriadku) a z časti k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

26. Podľa § 396 Civilného sporového poriadku ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (ods. 1). Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (ods. 2).

27. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

28. Podľa § 262 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (ods. 1). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ods. 2).

29. Vzhľadom na to, že odvolací súd rozsudok súd prvej inštancie vo veci samej zmenil, je v zmysle citovaného ustanovenia § 396 ods. 2 Civilného sporového poriadku povinný rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. V dôsledku zmeny napadnutého rozsudku bol hrubý úspech žalobcu v rozsahu 17 % (priznaná suma 9.385,32 eur : žiadaná suma 56.201,06 eur x 100) a hrubý úspech žalovaného v rozsahu 83 % (100 % - 17 %) a tým daný prevažný čistý úspech žalovaného v rozsahu 66 % (83 % - 17 %), čo v konečnom dôsledku znamená právo žalovaného na náhradu účelne vynaložených trov konania práve takýmto percentom O výške náhrady trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku po právoplatnom skončení veci.

30. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).